

Szabad nyilvánosság = működő demokrácia

A TASZ JAVASLATA A SZABAD NYILVÁNOSSÁG
HELYREÁLLÍTÁSÁRA

2026. június

Társaság
A Szabadságjogokért

Szerzők:

Dr. Hegyi Szabolcs, PhD

hegyi.szabolcs@tasz.hu

és

dr. Visszy Beatrix PhD

vissy.beatrix@tasz.hu

a TASZ Közéleti Részvételi Program jogász munkatársai

A TASZ több évtizede nyújt jogi segítséget újságíróknak, szerkesztőségeknek és magánszemélyeknek sajtószabadsággal kapcsolatos ügyekben, és stratégiai pereivel jelentős mértékben járult hozzá a sajtó- és szólásszabadság jogi garanciáinak megerősítéséhez.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt indított ügyeink a sajtó- és szólásszabadság európai minimumsz tenderdjait meghatározó ítéletekhez vezettek például a sajtó fizikai mozgásterének korlátozása kérdéskörében (Szurovecz Illés kontra Magyarország, Mándli és mások kontra Magyarország), valamint az online sajtó és az állampolgári véleménynyilvánítás szabadságát érintően a hiperlinkeklésért való felelősség határainak kijelölésében (Magyar Jeti Zrt. kontra Magyarország, Somogyi Mária kontra Magyarország ügy).

A közügyekkel összefüggő tájékoztatás GDPR-alapú cenzúrázása elleni következetes jogi fellépésünk jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az adatvédelem ne válhasson a közéleti viták elfojtásának eszközzé, fékezve ezzel a sajtó elleni visszaélés szerű pereskedés (SLAPP) terjedését.

A SLAPP-ek Elleni Európai Koalíció (Coalition Against SLAPPs in Europe, CASE) magyarországi tagszervezeteként széles rálátásunk van a sajtó és civil szereplők elleni visszaélészerű pereskedés európai tendenciáira, az ilyen eljárások azonosításának és kezelésének nemzetközi gyakorlataira, és szoroson nyomon követjük az EU Anti-SLAPP irányelv és az Európa Tanács SLAPP elleni Ajánlásának hazai és külföldi átültetésének folyamatát.

A TISZA Párt programjának releváns vállalásai:

- A Program ígéretet tesz a fékek és ellensúlyok rendszerének helyreállítására (10. o.). Ehhez kapcsolódóan rögzítjük, hogy a közhatalom-gyakorlás egyik legfontosabb demokratikus fékje a nyilvánosság, sajtószabadság nélkül nincs érdemi társadalmi kontroll a hatalom működése felett.
- A Program emellett vállalja a politikai propaganda megszüntetését, valamint a közmédia szabadságának és pártpolitikától való függetlenségének helyreállítását (10. o.)

Legjelentősebb problémák	Megoldási javaslatok
1. A tudósítás fizikai akadályozása	
<p>Az elmúlt években rendszerszintűvé vált a közügyekről tudósítani kívánó újságírók, szerkesztőségek fizikai korlátozása. A közhatalom formális és informális eszközökkel – szabályozási korlátokkal, rendőri intézkedésekkel, biztonsági szolgálatok alkalmazásával, valamint a sajtóakkreditáció önkényes kezelésével stb. – befolyásolta, hogy mely médiumok férhetnek hozzá közérdekű eseményekhez. Az újságírók középületekbe való belépését számos esetben önkényesen korlátozták, miközben a kormányzati propagandát kiszolgáló médiumok privilégizált hozzáférést kaptak. Különösen erőteljes volt a parlamenti nyilvánosság szűkítése, és az érdemi jogorvoslat hiánya.</p>	<p>Fel kell számolni a közügyekkel összefüggő tudósítás alkotmányosan nem megengedhető (szükségtelen és aránytalan) fizikai korlátaikat.</p> <p>Garanciális szabályokkal kell biztosítani, hogy a sajtóakkreditáció és a sajtóeseményekhez való hozzáférés átlátható és objektív szempontok szerint történjen, kizárva ezzel az önkényes korlátozás lehetőségét.</p> <p>A parlamenti tudósítás különösen erős védelem alatt áll; szabályainak biztosítania kell az érdemi információgyűjtés és tájékoztatás lehetőségét.</p> <p>A sajtó fizikai jelenlétének korlátozásából származó jogsérelmekkel szemben is elérhetővé kell tenni a bírói jogorvoslatot.</p>
2. Rendőrség és sajtó	
<p>A rendőrség számos esetben elmulasztja teljesíteni azt a pozitív kötelezettségét, hogy biztosítsa az újságírók biztonságos és tényleges munkavégzésének feltételeit.</p> <p>A rendőrök rendszeresen akadályozzák saját intézkedéseik dokumentálását. A nyilvánosság intézményi garanciái, ideértve az újságírói és az állampolgári tudósítást (citizen journalism) is, e téren hiányosak, a rendőrségi gyakorlat pedig kiszámíthatatlan és önkényes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A rendőri szervek képzéseiben jelenjenek meg a sajtószabadságból fakadó pozitív állami kötelezettségek. • A rendőrség alakítsa ki és tegye közzé azt az együttműködési protokollt, amely biztosítja az újságírók és a tudósítást végző állampolgárok zavartalan munkavégzését. • Törvényi garanciák kellene arra, hogy rendőri intézkedésekről és hivatalos eljárásokról – akár valós idejű kép- és hangközvetítés útján is – szabadon lehessen tudósítani

Legjelentősebb problémák	Megoldási javaslatok
3. Hiperlinkelés	
<p>A hiperlinkek továbbosztása ma jelentős kockázatokat hordoz a sajtó- és szólásszabadság érvényesülése szempontjából, mert a személyiségi jogi jogsértésekhez kapcsolódó automatikus, objektív felelősségi megközelítés a linkelő vagy megosztó személyt a hivatkozott tartalomért is felelőssé teheti. Ez különösen a közügyekkel kapcsolatos megszólalások esetében jár dermesztő hatással, és összeegyeztethetetlen lehet az Európai Emberi Jogi Egyezmény 10. cikkével.</p>	<p>Az államnak biztosítania kell, hogy a hazai jogalkalmazás hiperlinkelés és online továbbosztás esetén az Emberi Jogok Európai Bírósága által kialakított szólásszabadsági mércét alkalmazza. Ennek érdekében figyelemmel kell kísérni a releváns bírói gyakorlat alakulását, és ha nem oldódik az objektív felelősség automatikus megállapítása, jogalkotás útján kell biztosítani a strasbourgi mérce alkalmazását a közügyekkel összefüggő megszólalások esetében.</p>
4. Sajtószabadság vs adatvédelem	
<p>Magyarország a GDPR 2018-as hatálybalépésekor elmulasztotta megalkotni a GDPR 85. cikkéből fakadó, a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog védelmét szolgáló speciális szabályokat. Ezzel a sajtót kiszolgáltatta a GDPR-ra hivatkozó, cenzúrázó célú jogi fellépéseknek, visszaélészerű pereskedéseknek (SLAPP). A jogalkotói mulasztást a stratégiai pereskedés nyomán kialakult sztenderdek csak részben képesek kompenzálni, tényleges jogbiztonságot adó, átfogó és kiszámítható jogi garanciák nem állnak rendelkezésre.</p>	<p>A GDPR 85. cikkének végrehajtásaként meg kell alkotni az újságírási célú adatkezelésekre vonatkozó speciális mentességi szabályokat (journalistic exemption). Ennek során biztosítani kell, hogy a személyes adatok védelmére való hivatkozás ne válhasson a közérdekű tájékoztatás, különösen az oknyomozó újságírás, illetve az időérzékeny tudósítás ellehetetlenítésének eszközévé.</p>

Legjelentősebb problémák	Megoldási javaslatok
5. A sajtó elleni visszaélészerű pereskedés (SLAPP)	
<p>Magyarországon a közéleti részvételt akadályozó, visszaélészerű pereskedés (Strategic Lawsuit Against Public Participation, röviden: SLAPP) még nem tömeges jelenség, leginkább a fenti pontban tárgyalt GDPR-alapú cenzúrázási ügyekben érhető tetten. Az európai tendenciák ugyanakkor a SLAPP-eljárások gyors terjedését mutatják, különösen az oknyomozó újságírás és a civil szervezetek közéleti részvételének visszaszorítására alkalmas eszközként.</p> <p>Magyarország mindeddig nem ültette át az Európai Unió <u>Anti-SLAPP irányelvét</u> (amelynek határideje 2026. május 7-én járt le), és a kormány az adatigényléseinkre adott válaszai alapján - legutóbb 2026 februárjában - annak előkészítését sem kezdte meg. Nem került sor olyan jogi garanciák kialakítására sem, amelyek az Európa Tanács <u>SLAPP elleni ajánlásában</u> megfogalmazott - az irányelvnél egyébiránt jóval magasabb - védelmi sztenderdeknek megfelelnek.</p>	<p>Magyarország kezdje el az Európai Unió Anti-SLAPP irányelvének átültetését szakértők bevonásával és széles társadalmi egyeztetés mellett.</p> <p>Annak érdekében, hogy a SLAPP elleni hazai szabályozás tényleges és átfogó védelmet nyújtson az újságírók, és más, közéleti vitákban részt vevő szereplők számára, az anti-SLAPP szabályozás tárgyi hatályát úgy kell meghatározni, hogy az ne csak az irányelvben előírt határon átnyúló szolgáltatásnyújtásra terjedjen ki; továbbá szem előtt kell tartani az ET SLAPP-elleni ajánlásában foglaltakat.</p>

Legjelentősebb problémák	Megoldási javaslatok
<h3>6. Szabályozó hatóság és Médiatanács függetlensége, a közmédia</h3>	
<p>A médiaszabályozás intézményi függetlensége Magyarországon súlyosan sérült. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság és a Médiatanács összetétele, kinevezési rendszere és működése nem biztosít érdemi garanciákat a politikai befolyástól mentes működésre. A közmédia elvesztette közszolgálati jellegét: a kormányzati kommunikáció és propaganda eszközévé vált. Az Európai Unió új médiaszabályozási kerete, az European Media Freedom Act (EMFA) több ponton kötelezővé teszi a médiaszabályozó hatóságok és a közszolgálati média függetlenségének megerősítését. Az EMFA-ból következő kötelezettségeknek a kormány azonban nem tett eleget, hanem annak megsemmisítése érdekében pert is indított az Európai Unió Bírósága előtt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország teljes körűen hajtsa végre az European Media Freedom Act rendelkezéseit, és jelölje ki annak hazai alkalmazását felügyelő, ténylegesen független hatóságot. • A közmédia működését olyan szerkezeti, finanszírozási és irányítási reformok alakítsák át, amelyek biztosítják a szerkesztői függetlenséget, a politikai pluralizmust és a közszolgálati működést.
<h3>7. Sajtó- és szólásszabadságigények kikényszeríthetősége</h3>	
<p>Bár a Kp. hatálybalépése óta a sajtót érintő egyes korlátozásokkal szemben szélesebb körben biztosított a bírósághoz fordulás lehetősége, a sajtó- és szólásszabadság gyakorlati kikényszeríthetősége, az elszenvedett jogsérelmek orvoslásának lehetősége továbbra is hiányos. A középületekbe történő belépés közigazgatási szereplők általi megakadályozása ma már bírói útra terelhető, ugyanakkor számos, a sajtó munkáját ténylegesen akadályozó helyzet továbbra is hatékony jogorvoslat nélkül marad. Ilyen különösen a Parlament falain belüli sajtókorlátozás, valamint az az eset, amikor a tudósítás akadályozását nem hatósági vagy közfeladatot ellátó szervek, hanem például magánbiztonsági szolgálatok munkatársai idézik elő.</p>	<p>Hézagmentes jogvédelmi rendszert kell kialakítani, amely a sajtó- és szólásszabadságtényleges akadályozásával szemben minden intézményi kontextusban gyors és érdemi bírói jogorvoslatot biztosít. Ennek érdekében megfontolandó az Alaptörvényen alapuló közvetlen perlés lehetőségének megteremtése is.</p>

8. Újságírók titkos megfigyelése

Az újságírók titkos megfigyelése része annak a problémakörnek, hogy nemzetbiztonsági célra hivatkozva a kormányzat érdemi kontroll nélkül alkalmazhat titkos megfigyelést. A titkos megfigyelés rendszerével külön dokumentumban foglalkozunk.

9. Információszabadság és sajtó

A sajtószabadság érvényesülésének alapvető feltétele az információszabadság, amelynek érvényesülése számos sebből vérzik. Az információszabadság rendszerszintű problémáit külön dokumentumban tárgyaljuk.

A TASZ megalakulása óta azért dolgozik, hogy Magyarországon mindenki megismerhesse és érvényesíthesse alapvető emberi jogait. Évente több ezer embernek nyújtunk ingyenes jogi segítséget, több tucat ügyben látunk el bírósági képviselést, valamint képzéseket tartunk országszerte és online elérhető kisokosainkkal segítjük a polgárokat a mindennapi jogi problémák megoldásában.

Elérhetőség:

tasz.hu

tasz@tasz.hu

+36 1 209 0046

